

Beleidsplan Veiligheid & Gezondheid

Kindcentrum de Diedeldoorn

Locatiegegevens:

Naam locatie	Diedeldoorn
Opvangaanbod binnen het kindcentrum (aankruisen)	Peuteropvang/Buitenschoolse opvang
Adres locatie	Boskraai 76
Postcode/plaats	7827 JV Emmen
Telefoonnummer	0591-632020
VVE locatie (ja/nee)	ja

02-11-2021

Versie 3

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord.....	3
1. Stichting Tamariki	4
2. De beleidscyclus	5
2.1 Beleidsvorming	5
2.2 Implementeren.....	5
2.3 Evalueren en controleren.....	5
2.4 Actualiseren.....	5
3. Beschrijving van de grote risico's	6
3.1 Een ongeval of calamiteit	6
3.2 Brandveiligheid.....	6
3.3 Fysieke veiligheid binnen	7
3.4. Fysieke veiligheid buiten	9
3.5 Sociale veiligheid	12
3.6 Gezondheid	16
4. Kleine risico's	18
4.1 Goed gespeeld.....	18
4.2 Huisregels/veiligheidsregels.....	21
5. BHV en Kinder-EHBO	22
5.1 BHV	22
5.2 Kinder-EHBO.....	22
6. Communicatie en afstemming intern en extern	23
6.1 Interne communicatie	23
6.2 Externe communicatie	23
6.3 Actualiteit	23
7. Ondersteuning en melding van klachten	24
8. Het plan van aanpak	25
Bijlage 1: Stichtingsbrede teamvergaderingen	27
Bijlage 2: Index.....	28

VOORWOORD

Voor u ligt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van de Diedeldoorn.

Dit werkplan beschrijft de dagelijkse gang van zaken op onze locatie. Met als doel de kinderen en de pedagogisch medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden.

We beschermen kinderen tegen risico's met grote gevolgen en we leren kinderen omgaan met risico's met kleine gevolgen. Botsingen, kneuzingen, schaafwonden, struikelen en vallen zijn onderdeel van het leerproces van kinderen. Inschatten van en omgaan met risico's is een vaardigheid die ontwikkeld, geoefend en verfijnd moet worden.

Een beleid komt in de praktijk echter pas goed tot zijn recht als alle pedagogisch medewerkers zich betrokken voelen en het beleid uitdragen. Daarom zal er tijdens ieder teamoverleg een thema, of een onderdeel van een thema, over veiligheid of gezondheid op de agenda staan. In ieder kwartaaloverleg worden protocollen en het beleid structureel besproken. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

We staan open voor vragen of aanvullingen van ouders of andere betrokkenen.

Team de Diedeldoorn.

1. STICHTING TAMARIKI

Tamariki verzorgt kinderopvang voor alle kinderen van 0 tot 13 jaar in de vorm van voorschoolse opvang, naschoolse opvang, kinderdagverblijf en peuteropvang op diverse locaties in Drenthe en Groningen. Wij werken nauw samen met de primaire onderwijsstichting Primenius met 34 scholen in de provincies Groningen en Drenthe en brengen school en kinderopvang in de wijk samen. Tamariki biedt kinderopvang in de breedste zin van het woord, in de kindcentra van Tamariki en Primenius. Met deze combinatie willen wij de optimale omstandigheden voor een goede ontwikkeling van kinderen creëren. De cultuur van de scholen en van de opvang is gelijk. Dat biedt structuur, veiligheid en rust.

Missie

Door de ondernemende houding van de pedagogisch medewerkers worden ouder(s)/verzorger(s) en kinderen in hun omgeving tegemoet getreden. Wij geven aandacht aan de kinderen en hun ouder(s)/verzorger(s) en waarborgen hierbij een veilige en gezonde opvang. Samen met de pedagogisch medewerkers hebben we grote risico's in beeld en beschermen de kinderen tegen de gevolgen. Daarnaast dagen we een kind individueel en in groepsverband uit om te ontdekken en te ontwikkelen, hierbij moet het kind leren omgaan met de kleinere risico's. De pedagogisch medewerkers bieden ruimte tot groei en ontwikkeling en prikkelen de omgeving van het kind zodat ze durven ontdekken. Tamariki is **de** plaats waar kinderen zich veilig voelen.

Visie

Tamariki creëert een stimulerende en uitdagende omgeving waarin kinderen zich prettig voelen en zichzelf kunnen zijn. De pedagogisch medewerkers leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van de kinderen. Ze dagen de kinderen uit om te leren in steeds nieuwe situaties. Hierbij is Tamariki een veilige basis. De kinderen kunnen zich ontwikkelen tot zelfstandige, sociale mensen met zelfvertrouwen, verantwoordelijkheid en respect voor zichzelf en voor anderen.

Doelstelling

Vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) dienen wij beleid te creëren ten aanzien van Veiligheid en Gezondheid. Belangrijk is dat samen met de pedagogisch medewerkers, afwegingen zijn gemaakt over wat grote en wat kleine risico's zijn. De belangrijkste aandachtspunten binnen het vormgeven van het beleid zijn:

1. Het bewust zijn van mogelijke grote risico's en de gevolgen daarvan.
2. Beschrijven hoe kinderen geleerd wordt om te gaan met de kleine risico's.
3. Hoe pedagogisch medewerkers tijdens het dagelijks werken alert blijven op het naleven van de protocollen en veiligheids- en gezondheidsafspraken.

Dit alles met als doel een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

2. DE BELEIDSCYCLUS

Volgens het veiligheids- en gezondheidsbeleid werken we cyclisch. Dit doen wij aan de hand van de plan, do, check, act: de kwaliteitscyclus.

2.1 BELEIDSVORMING

De pedagogisch medewerkers zijn nauw betrokken bij de inhoud en vormgeving van het beleid. Zo worden verschillende thema's uit het veiligheids- en gezondheidsbeleid besproken in het stichtingsbrede teamoverleg en worden pedagogisch medewerkers uitgenodigd mee te denken over nieuw beleid door middel van pilotgroepen.

Ook in teamoverleggen op locatieniveau bespreken pedagogisch medewerkers thema's uit het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Het beleid wordt jaarlijks door het gehele team inhoudelijk bekeken en besproken. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we de belangrijkste risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken.

2.2 IMPLEMENTEREN

Nieuwe pedagogisch medewerkers worden ingewerkt met behulp van het pedagogisch werkplan, het veiligheid en gezondheidsbeleid, protocollen en werkafspraken. Hiermee wordt gewaarborgd dat zij op de hoogte zijn van de geldende werkwijzen. Wijzigingen of aanvullingen worden geïmplementeerd tijdens teamvergaderingen zowel stichting breed als op locatieniveau. Alle protocollen, werkafspraken en dit werkplan zijn beschikbaar voor de pedagogisch medewerkers, stagiaires, beroepskrachten in opleiding, vrijwilligers en de ouders. Deze documenten zijn te vinden op de locatie, op de website en op te vragen bij kantoor.

2.3 EVALUEREN EN CONTROLEREN

Om te kunnen evalueren en controleren zijn er rapportages nodig. Hiervoor hebben we de ongevallenregistraties, de risico-inventarisatie en huisregels/veiligheidsafspraken. Al deze rapportages leveren input voor verbeteringen op het gebied van gezondheid en veiligheid. Door deze rapportages te bespreken binnen het team kunnen doelstellingen en acties/maatregelen worden bedacht om de gezondheid en veiligheid te verbeteren of werkwijzen vast te stellen om kinderen te leren omgaan met kleine risico's met kleine gevolgen. Ook kunnen de rapportages aanleiding zijn om de afspraken met kinderen op de BSO te bespreken.

Daarnaast bieden we de oudercommissie de gelegenheid advies en/of aanvullingen aan te kunnen aandragen in de oudercommissie vergaderingen. De oudercommissie informeert vervolgens de andere ouders.

2.4 ACTUALISEREN

Uit de evaluatie volgen doelstellingen en/of acties en maatregelen. Het betreffen doelstellingen ten aanzien van veilig spelen/leren/ontdekken, verzorgen, veilige- en gezonde binnen- en buitenruimtes en sociale veiligheid. Deze acties worden besproken in de teamvergadering en in het plan van aanpak vastgelegd. Dit kunnen wijzigingen of aanvullingen in protocollen zijn, nieuwe afspraken die in dit werkplan moeten worden vastgelegd, enz.

3. BESCHRIJVING VAN DE GROTE RISICO'S

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige gevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in categorieën. Een ongeval, een calamiteit, brandveiligheid, fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie noemen we de belangrijkste risico's met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken.

Wij vragen ouder(s), verzorger(s), pedagogisch medewerkers en kinderen om zich aan de maatregelen te houden in het belang van het welbevinden, de veiligheid en de gezondheid van de kinderen en van elkaar.

3.1 EEN ONGEVAL OF CALAMITEIT

EEN ONGEVAL

In geval van een ongeval waarbij een kind acute doktersbehandeling nodig heeft wordt er bij voorkeur contact opgenomen met de ouders/verzorgers en eigen huisarts van het kind. Deze gegevens worden tijdens het intakegesprek op de kindkaart van het kind genoteerd. In levensbedreigende of gevallen of in noodsituaties wordt er 112 gebeld.

Bij elk ongeval wordt de aanwezige EHBO'er ingeschakeld. Deze kan eerste hulp verlenen of bepalen dat doktersbehandeling nodig is. Bij een ongeval wordt het formulier ongevallenregistratie ingevuld, besproken en geëvalueerd tijdens de teamvergadering op de locatie.

EEN CALAMITEIT

Om de veiligheid op de vestiging tijdens een calamiteit te waarborgen beschikt onze locatie over het calamiteiten en ongevallen beleid, waarin de richtlijnen zijn omschreven hoe men dient te handelen in geval van een calamiteit. Tevens is er op de locatie een lokale sociale kaart aanwezig die de telefoonnummers van de achterwacht, alarmnummers, politie en huisarts bevatten.

3.2 BRANDVEILIGHEID

Brand is gevaarlijk en schadelijk, maar ook hevige rookvorming door vuur kan dodelijke slachtoffers eisen. In geval van nood moeten pedagogisch medewerkers en kinderen daarom snel en veilig het gebouw kunnen verlaten. Door te oefenen met een intern ontruimingsplan weet iedereen, in geval van nood, de snelste route naar buiten te vinden. Brandveiligheid is ook onderdeel van het calamiteitenbeleid.

Brandveiligheid

- Er is in het gebouw gebruik gemaakt van moeilijk brandbare, dan wel brandveilige materialen.
- In het gebouw zijn er geen ontstekingsbronnen aanwezig die brand kunnen veroorzaken.
- De brandcompartimenten in het gebouw zijn veilig.
- Het gebouw is brandveilig ingericht.
- Elektrische en gasinstallaties in het gebouw zijn veilig en bekend qua positie.
- Brandmeld- en ontruimingsinstallaties in het gebouw werken goed.
- Er zijn voldoende en duidelijk te herkennen blusmiddelen aanwezig.

Ontruiming

- Het ontruimingsplan / de vluchtroute is bekend bij alle pedagogisch medewerkers.
- Twee keer per jaar wordt er een ontruiming geoefend met medewerkers en kinderen.
- De hoofd-BHV'er Paula Scholte is bij iedereen bekend en weet de taken onder de collega's te verdelen.
- Het verzamelpunt is het grasveld naast de school voor iedereen bekend.
- De hoofd-BHV'er regelt de brandmelding aan de brandweer en vangt de brandweer op.

3.3 FYSIEKE VEILIGHEID BINNEN

VEILIGHEID BINNENRUIMTE

Ons uitgangspunt is dat er een ruimte is gecreëerd waar kinderen verantwoord kunnen spelen en waarbij de kans op grote ongevallen minimaal is. We streven naar een zo optimaal mogelijke ontwikkelomgeving voor de kinderen. Het aspect veiligheid is daarvan een belangrijk onderdeel.

- Ruimtes zijn zo ingericht dat de kans op struikelen of botsen zo klein mogelijk is.
- Apparaten, meubilair en decoratie zijn veilig en verankerd aan de muur zodat letsel wordt voorkomen.
- De spelactiviteiten zijn zo gepositioneerd dat kinderen vrij kunnen spelen.
- Jonge kinderen kunnen spelen in een veilige box.
- Deuren zijn voorzien van veiligheidsstrips zodat letsel wordt voorkomen.
- Ramen (binnen én buiten) zijn voorzien van veiligheidsglas zodat letsel wordt voorkomen.
- Muren zijn veilig zodat letsel wordt voorkomen.
- Radiatoren zijn veilig zodat letsel wordt voorkomen.
- Elektra/stopcontacten zijn veilig zodat letsel wordt voorkomen.
- De vloer is veilig zodat letsel wordt voorkomen.

VEILIGHEID SPELMATERIAAL

Naast de ruimtes is het van groot belang dat het spelmateriaal veilig is. Verstikking en vergiftiging zijn hierbij grote risico's. Een aspect dat in een keurmerk verweven zit maar waar desondanks goed op gelet moet worden, is dat het spelmateriaal veilig is.

Tevens houdt een pedagogisch medewerker meerdere keren per jaar een functionele inspectie, door tijdens zo'n inspectie het spelmateriaal grondig te controleren op eventuele gebreken of slijtage die gevaar op kunnen leveren voor de kinderen. Spelmateriaal met gebreken wordt of weggegooid of gerepareerd.

- Onderdelen van spelmateriaal mogen niet snel loslaten (peuteropvang).
- Knuffels mogen geen lange haren, linten en touwtjes bevatten, die langer zijn dan 20 cm (peuteropvang).
- Eventuele verf of lak waarmee het spelmateriaal van een kleurtje is voorzien dient kras- en speekselbestendig te zijn. Tevens mag het niet giftig zijn.
- Onopgeblazen ballonnen zijn verboden om mee te spelen.
- Spelmateriaal mag niet gemakkelijk in brand vliegen.
- Spelmateriaal mag geen zorgwekkende chemische stoffen bevatten.
- Spelmateriaal mag geen losse magneten of batterijen bevatten.
- Het spelmateriaal mag geen scherpe onderdelen bevatten.
- Het spelmateriaal mag geen uitstekende delen bevatten.
- Spelmateriaal moet onbreekbaar zijn. Let speciaal op plastic en kunststof.
- Spelmateriaal mag geen harde geluiden maken.
- Spelmateriaal mag niet kunnen splinteren.
- Houten spelmateriaal is verzonken geschroefd of gelijmd.
- Er mogen geen tussenruimtes zijn waardoor handen of vingers bekneld kunnen raken.
- Er mogen geen pianoscharnieren aanwezig zijn.

FYSIEKE RISICO'S

Spelen op hoogte

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen op hoogte:

- Er worden geen opstapjes voor kasten of ramen geplaatst zodat kinderen niet uitgenodigd worden om te gaan klimmen.
- De afspraak is gemaakt dat kinderen niet klimmen op kasten, tafels of stoelen.

- De afspraak is gemaakt met de kinderen dat zij niet zonder toezicht in de speelzaal mogen spelen en zonder gymtoestellen.

Spelen met snelheid

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen met snelheid:

- Er zijn aparte zones waar kinderen activiteiten op snelheid mogen uitvoeren.
- Kinderen mogen binnen in de groepen niet rennen

Spelen met gevaarlijke voorwerpen

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen met gevaarlijke voorwerpen:

- Er wordt alleen gewerkt met goed werkend gereedschap dat geschikt voor de leeftijd van het kind.
- Kinderen dragen de juiste kleding/schoeisel of beschermingsmiddelen wanneer ze met gevaarlijke voorwerpen spelen of werken.
- Kinderen die nog geen gevaar in kunnen schatten, mogen niet met gevaarlijke voorwerpen spelen of werken.
- Gevaarlijke voorwerpen waar niet mee gespeeld mag worden, zijn veilig opgeborgen.

Spelen uit het zicht

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen uit het zicht:

- Er zijn veilige omstandigheden gecreëerd waarin kinderen uit het zicht kunnen spelen.
- Voor de buitenschoolse opvang geldt dit alleen wanneer er sprake is van een zelfstandigheidscontract deze zijn te vinden in de gele map in de kast van de BSO.

Spelen op risicovolle plekken

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen op risicovolle plekken:

- Gevaarlijke plekken waar kinderen niet mogen komen, zijn afgeschermd.
- Er zijn veilige omstandigheden gecreëerd om op een risicovolle plek te spelen.

Trek en duw spelletjes

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over trek en duwspelen:

- Kinderen kunnen onder veilige omstandigheden trek en duwspelletjes doen.
- We blijven kinderen erop attenderen dat ze voorzichtig met elkaar omgaan.

Verstikkingsgevaar

- We laten kinderen zittend eten, er wordt niet gelopen met eten.
- Lange touwen/koorden worden opgebonden.
- Gevaarlijk speelgoed wordt niet aangeboden en goed opgeborgen.

Vergiftiging

- Huishoudelijke schoonmaakmiddelen worden veilig opgeborgen, buiten bereik van kinderen.
- Ontsmettingsmiddel en medicijnen worden veilig opgeborgen, buiten bereik van kinderen.
- Privé spullen zoals sigaretten en parfum worden veilig opgeborgen, buiten bereik van kinderen.

Verbranding

- Wij zetten kopjes ver op tafel of op het aanrecht.
- Tijdens een kook- of bakactiviteit is er altijd scherp toezicht.

3.4. FYSIEKE VEILIGHEID BUITEN

VEILIGHEID BUITENRUIMTE

In ons beleid hebben we gesteld dat 100% veiligheid niet bestaat en dat we de kinderen de kans willen geven om buiten hun onontbeerlijke, avontuurlijke ervaringen op te doen. Toch moet de inrichting van de buitenspeelplaats aan een aantal veiligheidseisen voldoen. Om na te gaan of de buitenruimte nog veilig is, dient er met vaste regelmaat gecontroleerd te worden of er gebreken zijn. Onder gebreken wordt verstaan; een dusdanige beschadiging of vorm van slijtage dat hierdoor voor de kinderen tijdens hun spel een onveilige situatie kan ontstaan. De medewerkers gebruiken hiervoor het 'onderhoudsplan buitenruimte'.

- De speelplaats is vrij van vuil en gevaarlijke planten.
- De omheining rond de opvang beschermt kinderen tegen risico's buiten de opvang en zorgt ervoor dat kinderen niet ongezien kunnen weglopen.
- De spelactiviteiten zijn zo gepositioneerd dat kinderen vrij kunnen spelen.
- Onder klimtoestellen is een schok dempende ondergrond aangebracht zoals kunstgras, zand of gras.
- De zandbak wordt voor het buitenspelen gecontroleerd op honden- en kattenpoep. Verontreinigingen worden ruim uitgeschept.

VEILIGHEID BUITENSPEL MATERIAAL

Ieder moment dat het buitenspeelgoed naar buiten wordt gehaald wordt dit gecontroleerd. Twee keer per jaar houden we een grote 'schoonmaak'. Wanneer er gebreken worden geconstateerd, wordt dit besproken tijdens de locatie teamvergadering en worden acties verwerkt in het plan van aanpak. Wanneer het materiaal ter reparatie is aangeboden dient het, voordat het na reparatie weer in gebruik wordt genomen, eerst gecontroleerd te worden of het toestel wel, en zo ja deugdelijk is gerepareerd zodat eventuele ongelukken met niet (goed) gerepareerde speelelementen vermeden wordt.

FYSIEKE RISICO'S

Spelen op hoogte

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen op hoogte:

- Kinderen klimmen alleen in (natuurlijk) speelmateriaal waar ze zelf op/in kunnen komen, zodat ze zelfstandig ook weer naar beneden kunnen komen.
- Speeltoestellen, muurtjes en natuurlijk speelmateriaal zijn veilig en van goede kwaliteit.

Spelen met snelheid

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen met snelheid:

- De ruimte rond de schommel is vrij van kinderen of obstakels.
- Er worden beschermingsmaterialen geboden voor activiteiten als bijvoorbeeld fietsen of skaten/skateboarden.

Spelen met gevaarlijke voorwerpen

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen met gevaarlijke voorwerpen:

- Er wordt alleen gewerkt met goed werkend gereedschap dat geschikt voor de leeftijd van het kind.
- Kinderen dragen de juiste kleding/schoeisel of beschermingsmiddelen wanneer ze met gevaarlijke voorwerpen spelen of werken.
- Kinderen die nog geen gevaar in kunnen schatten, mogen niet met gevaarlijke voorwerpen spelen of werken.
- Gevaarlijke voorwerpen waar niet mee gespeeld mag worden, zijn veilig opgeborgen.

Spelen uit het zicht

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen uit het zicht:

- Er zijn veilige omstandigheden gecreëerd waarin kinderen uit het zicht kunnen spelen.
- BSO kinderen met een zelfstandigheidscontract mogen zonder toezicht buiten spelen.

Spelen op risicovolle plekken

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over spelen op risicovolle plekken:

- Gevaarlijke plekken waar kinderen niet mogen komen, zijn afgeschermd.
- Er zijn veilige omstandigheden gecreëerd om op een risicovolle plek te spelen.

Trek en duw spelletjes

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en pedagogisch medewerkers over trek en duwspelen:

- Kinderen kunnen onder veilige omstandigheden trek en duwspelletjes doen.
- We blijven kinderen erop attenderen dat we voorzichtig met elkaar omgaan.

Spelen tijdens de 4 seizoenen

- Bij extreme hitte wordt de duur van buitenspelen en de inspanning van het spel aangepast en wordt er extra drinken aangeboden.
- We letten op de zonsterkte en smeren de kinderen regelmatig in. We zoeken de schaduw op en we gaan naar binnen tussen 13:00 en 15:00 uur.
- Bij extreem lage temperaturen wordt de duur van buitenspelen beperkt en zorgen we voor de juiste kleding.
- We vragen ouders voor aanvang van de opvang thuis de kinderen in te smeren.

Spelen met/bij water

- Indien een baby- en kinderbadje op de speelplaats gevuld is met water dan dient er permanent toezicht te worden gehouden met betrekking tot verdrinkingsgevaar.
- Op de BSO kan alleen onder toezicht bij open water zoals slootjes en vijvers worden gespeeld. Een zwemdiploma is verplicht met betrekking tot verdrinkingsgevaar.
- We denken eraan dat aan het begin van het zomerseizoen natuurlijk zwemwater nog erg koud kan zijn. Onderkoeling is dan een risico.

Uitstapjes

- Ouder(s)/verzorger(s) worden van tevoren altijd eerst om toestemming gevraagd en geïnformeerd voor het maken van een uitstapje.
- Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met kinderen en medewerkers wanneer er op stap wordt gegaan.
- Er is voldoende begeleiding bij uitstapjes.
- De risico's op de te bezoeken locaties of de weg ernaartoe zijn bekend.
- De vervoersmiddelen die gebruikt worden bij het uitstapje zijn veilig.

ONKRUID EN GIFTIGE PLANTEN

Veel planten zijn giftig maar doordat ze er niet aantrekkelijk uitzien om te eten, zijn er maar weinig gevallen van vergiftigingen door planten bekend. Maar planten met bijvoorbeeld besjes hebben op kinderen wel een grote aantrekkingskracht. Op onze locatie leren we kinderen welke planten giftig zijn en welke we beter niet kunnen aanraken:

- We gaan met de kinderen in gesprek over veel voorkomende planten/onkruid. Welke planten mogen ze niet aanraken en welke mogen ze gerust plukken.
- We planten geen giftige planten in de speelomgeving van de kinderen.

- We maken een duidelijk onderscheid tussen eetbare planten en giftige planten.
  - We planten eetbare planten met bijvoorbeeld aardbeien of besjes niet in de buurt van giftige planten, zo wordt niet per ongeluk de verkeerde bes opgegeten.
- De buitenruimte wordt regelmatig gecontroleerd op onkruid en giftige planten, deze worden verwijderd door de PM'er of de conciërge van school.
- Op de locatie ligt de Gifwijzer, deze kunnen we raadplegen bij nood.

3.5 SOCIALE VEILIGHEID

GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Veiligheid van kinderen en pedagogisch medewerkers is een basisvoorwaarde voor een prettig speel- en werkklimaat. Er zijn allerlei vormen van grensoverschrijdend gedrag. Daarbij is steeds één overeenkomst: het gaat om een verschil in macht. Door het verschil in macht kan één van de twee geen of weinig weerstand bieden. Vormen van grensoverschrijdend gedrag zijn:

- Verwaarlozen of onthouden van zorg (niet reageren / slechte hygiëne / geen verzorging).
- Fysiek of verbaal agressief gedrag (schreeuwen / slaan / wegduwen).
- Discriminatie (ongelijke behandeling op basis van afkomst / sekse / voorkeur).
- Psychologisch misbruik (pesten / treiteren / uitschelden).
- Seksueel misbruik (gedwongen seksuele handelingen).

We hebben de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar zoveel mogelijk te voorkomen:

- Tijdens locatie teamoverleggen wordt er over het onderwerp gesproken om zo een open cultuur te creëren, waarbij pedagogisch medewerkers elkaar durven aan te spreken. Tevens nemen we acties op in het plan van aanpak.
- Tijdens organisatiebrede teamoverleggen staat de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling minimaal 1 keer per jaar centraal om het onderwerp actueel te houden.
- Pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van het "Protocol Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag."
- Het Protocol Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag wordt gehanteerd.
- Alle pedagogisch medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en staan geregistreerd in het personenregister.
- We werken met het vier-ogenbeleid.

Bespreekbaar maken

De pedagogisch medewerker gaat altijd uit van het belang van het kind. Dat betekent dat de pedagogisch medewerker alle aandacht heeft voor de veiligheid en het welzijn van het kind. Het is daarom belangrijk om ook een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag te melden en bespreekbaar te maken. Hoe eerder je praat over grensoverschrijdend gedrag, hoe sneller er hulp kan worden gegeven. Hierdoor kan erger grensoverschrijdend gedrag worden voorkomen.

Aandachtsfunctionaris

De aandachtsfunctionaris draagt zorg voor de implementatie, het hanteren en borgen van de meldcode, zodat huiselijk geweld en kindermishandeling eerder worden gesignaleerd, hulp geboden wordt en het geweld eerder stopt. Dit omvat:

- De pedagogisch medewerkers binnen de organisatie instrueren over de meldcode, adviseren en begeleiden bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling en de daarbij te nemen stappen.
- Het adviseren en begeleiden van de directie en beleidsverantwoordelijke van de organisatie in de kennis van de meldcode en de implementatie hiervan.

De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de aandachtsfunctionaris binnen Kinderopvang Tamariki.

Meldplicht

Grensoverschrijdend gedrag melden doe je niet alleen omdat je zelf vindt dat dit moet. Voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang geldt de plicht van melden bij signalen van grensoverschrijdend gedrag. Hiervoor geldt het protocol 'Kinder mishandeling en grensoverschrijdend gedrag'.

KINDERMISHANDELING

Kindermishandeling is een vorm van grensoverschrijdend gedrag. Er bestaan verschillende vormen van kindermishandeling zoals: verwaarlozing, geweld, huiselijk geweld en seksueel misbruik. Mishandeling kan lichamelijk en geestelijk zijn. Voorbeelden zijn:

- Verwaarlozing (niet reageren / slechte hygiëne / geen verzorging).
- Geweld (slaan, duwen of schoppen).
- Huiselijk geweld (ruzie tussen de ouder(s)/verzorger(s) thuis).
- Seksueel misbruik (aangeraakt worden op intieme lichaamsdelen).

Protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang

Alle pedagogisch medewerkers van Tamariki hebben een meldplicht. Hiervoor wordt het Protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang gehanteerd. Hierin staat een hulpmiddel om in 5 stappen tot het juiste handelen te komen bij een vermoeden van kindermishandeling.

Stap 1 In kaart brengen van signalen	<ul style="list-style-type: none"> • Het kind observeren (observatieformulier) • Signalen in kaart brengen (signalenkaart) • Zorgen bespreken met naaste collega's • Zorgen bespreken met de aandachtsfunctionaris
Stap 2 Collegiale consultatie	<ul style="list-style-type: none"> • Signalen bespreken met naaste collega's • Heeft overleg met de aandachtsfunctionaris voor advies • Heeft contact met Veilig Thuis voor advies • Blijf signalen in kaart brengen (signalenkaart)
Stap 3 Gesprek met de ouder en indien mogelijk met het kind	<ul style="list-style-type: none"> • De PM'er, betrokken collega's en/of aandachtsfunctionaris hebben het gesprek met ouders en indien mogelijk met het kind • Blijft signalen in kaart brengen (signalenkaart) en documenteert
Stap 4 Het afwegingskader	<ol style="list-style-type: none"> 1. Heb ik op basis van stap 1 t/m 4 een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling? 2. Schat ik in op basis van stap 1 t/m 4 dat er sprake is van acute of structurele onveiligheid? 3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of te organiseren? 4. Aanvaarden de betrokken de hulp en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? 5. Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten?
Stap 5 Beslissen over het doen van een melding en het inzetten van noodzakelijke hulp	<ol style="list-style-type: none"> 1. ja = ga verder naar stap 2 / nee = vastleggen en dossier afsluiten 2. ja = melden bij Veilig thuis / nee = ga verder naar stap 3 3. ja = ga verder naar stap 4 / nee = melden bij Veilig Thuis 4. Ja = ga verder naar stap 5 / nee = melden bij Veilig Thuis 5. ja = afspraken maken / nee = opnieuw melden bij Veilig Thuis

---

PESTEN

Sfeer is belangrijk op de groep. Een goede sfeer draagt bij aan het gevoel van emotionele veiligheid. Dat is een belangrijke voorwaarde voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen. Hiervoor hanteren wij het pestprotocol.

Bij pesten gaat het ons niet om de schuldvraag, maar om het pesten te stoppen. We doen nadrukkelijk een appél op het inlevingsvermogen van de pester en de eventuele meelopers. We gaan met zowel de pester als de gepeste in gesprek, maar ook met de omstanders als dit een terugkerend patroon is. We vragen naar het waarom en hoe beiden (pester en gepeste) zich hierbij voelen. We maken de omstanders duidelijk dat zij medeverantwoordelijk zijn. We leggen uit en bemiddelen, dat als zij zich anders opstellen - door het gedrag van de pester af te keuren - zij dit patroon kunnen doorbreken. Als een kind (of de ouder(s)/verzorger(s)) aangeeft dat er gepest wordt op de opvang, nemen we dit altijd serieus. Door zorgvuldige observaties en gesprekken met kinderen en de ouder(s)/verzorger(s) van het kind dat wordt gepest, en de pester(s), zullen wij proberen te achterhalen wat er binnen de groep kinderen speelt. Het uitgangspunt is dat wij actief luisteren en niet bevooroordeeld zijn.

HET VIER-OGENBELEID

Het vier-ogen principe: veiligheid voor alles: Zorgen voor vier ogen, vier oren en transparantie.

Het vier ogenprincipe houdt in dat altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht. Een beroepskracht mag nog steeds alleen op de groep staan, zolang er maar op elk moment een andere volwassene de mogelijkheid heeft om mee te kijken of luisteren. De oudercommissie heeft hierin adviesrecht.

Naast praktische oplossingen om meekijken en meeluisteren mogelijk te maken vindt Tamariki vooral ook 'de gedachten achter' het principe van belang. We moeten werken aan een professioneel en open werkklimaat. Het is belangrijk om met elkaar te overleggen, elkaar te coachen en feedback te geven. Zo verval je minder snel in je eigen patroon. Regels kunnen helpen, maar het gedrag eromheen telt minstens zo zwaar. Eerlijkheid tussen pedagogisch medewerkers en ouders is belangrijk.

Tamariki schenkt veel aandacht aan een beroepshouding en aan de beroepscode van de kinderopvang. In verschillende overlegvormen; zoals teamoverleggen komt dit ter sprake. Het gaat daarbij om 'open' samen te werken met collega's. Wij spreken collega's aan op ongewenst gedrag. Wij melden ongewenst gedrag direct bij onze collega's of bij het management wanneer wij denken dat er iets niet klopt.

Tamariki streeft ernaar om 2 pedagogisch medewerkers in de groep te hebben, maar als er niet genoeg kinderen zijn dan kunnen we van dit streven afwijken. Wettelijk mag je bij halve groepen alleen op de groep werken. Tamariki heeft het vier-ogen-principe voor kinderen tussen 2 en 4 jaar als volgt uitgewerkt:

- Er wordt gestreefd naar meer dan één pedagogisch medewerker aanwezig op de groep.
- Pedagogisch medewerkers en leraren van school lopen regelmatig onaangekondigd de groepsruimte binnen. Vooral op de momenten waarop een pedagogisch medewerker alleen op de groep staat.
- De leidinggevenden komen regelmatig binnen in de groepsruimte. Zij zorgen ervoor dat hun bezoek geen vast patroon aanneemt.
- Er zijn doorzichtige afscheidingen tussen groepsruimtes en de gang.
- De flexibele inzet van stagiaires en vrijwilligers vergroot de aanwezigheid van ogen en oren. Daarbij in het oog houdend dat stagiaires onder de 18 jaar niet ingezet mogen worden als volwassene.
- Een ouder heeft elk moment de mogelijkheid onaangekondigd de groep binnen te lopen.

VERMISSING

Een kind is vermist als er sprake is van een plotselinge en onverwachte afwezigheid. Preventief beleid dat te allen tijde wordt gehanteerd door de pedagogisch medewerkers is:

- Kinderen kunnen de opvang niet zonder toestemming verlaten.
- De pm' er weet hoeveel kinderen er iedere dag aanwezig zijn, door een presentielijst/kidsadmin.
- Het overzicht op de groep is het kleinst tijdens het haal- en brengmoment, dit is gelijk ook de grootste kans een kind uit het oog te verliezen. Wij zijn hierop verdacht.
- We letten op uitgangen en omheiningen.
- Bij het verlaten van de groep, wordt er overlegd met een collega om toezicht te houden.
- Wanneer de groepsgrootte het toelaat om alleen op de groep te staan, wordt er altijd een andere volwassene gevraagd om toezicht te houden, hierbij kun je denken aan: de conciërge, een onderwijsassistent, de directeur of een leerkracht.

TOEGANG

Deze vorm van veiligheid houdt in dat zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat ongewenst bezoek de vestiging binnen kan komen.

- Er worden geen onbekenden toegelaten op de locatie. De onbekende wordt gevraagd naar de reden van komst en wordt verzocht het pand te verlaten als de reden niet relevant is.
- Wanneer het organisatorisch niet haalbaar is om alle deuren op slot te doen, wordt bijvoorbeeld de hoofdingang opengelaten. Andere toegangsdeuren worden op slot gedaan, zodat de pedagogisch medewerker het overzicht heeft en maar op 1 deur hoeft te letten.
- De vluchtroute is te allen tijde vrij en kan snel geopend worden.
- Tijdens de haal- en brengtijden is het organisatorisch niet mogelijk de deuren op slot te doen. Op die momenten letten wij zo goed mogelijk op dat er geen ongewenst bezoek binnen komt.

ACHTERWACHT

Als het tijdens de openingsuren mogelijk is dat er slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is, moet er een achterwachtingeregeling zijn. De achterwacht is een volwassene die telefonisch bereikbaar is en die binnen vijftien minuten op de opvang aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit.

Tijdens de reguliere schoolweken hebben wij de afspraak dat ervan af 07:30 tot 17:00 uur een beroep gedaan kan worden op de directeur van de school, een leerkracht, een onderwijsassistent of de conciërge. In de vakanties wordt de afspraak gemaakt dat een collega pedagogisch medewerker of een collega van school achterwacht is.

De gemaakte afspraken zijn op te vragen bij de locatie.

DE HYGIENECODE

Om de hygiëncode te kunnen waarborgen hanteren wij het protocol 'Hygiëncode voor kleine instellingen' protocol. Hygiënerichtlijn voor kdv, psz en bso' en het protocol 'handhygiëne'.

Producten en voedselbereiding

- Er wordt op de juiste manier omgegaan met levensmiddelen zodat ze zo lang mogelijk houdbaar zijn.
- Producten zien er gaaf uit en zijn onbeschadigd in een schone verpakking.
- Temperatuurstijging of daling van gekochte producten worden zoveel mogelijk voorkomen.
- Opslagruimten van producten zijn netjes en schoon.
- Producten worden opgegeten voordat ze bedorven zijn, of de houdbaarheidsdatum is verlopen.
- De koelkast en vriezer heeft altijd de juiste temperatuur, deze worden geregistreerd op het daarvoor bestemde formulier.
- Diepvriesproducten worden op de juiste manier ontdooid om groei van micro-organismen en besmetting van andere producten te voorkomen.
- Tijdens het afruimen van etensresten wordt de kans op uitgroei van micro-organismen, kruisbesmetting en het aantrekken van plaagdieren zo klein mogelijk gemaakt.
- Tijdens het afwassen wordt de kans op uitgroei van micro-organismen en kruisbesmetting zo klein mogelijk gemaakt.
- De schoonmaakmethode die wordt gehanteerd voorkomt dat levensmiddelen verontreinigd raken met chemicaliën.

Onderhoud en schoonmaak

- De Inrichting van de opvang en materialen worden met een frequentie schoongemaakt die past bij de situatie.
- Wij werken aan een optimale luchtkwaliteit in de groepen door het gebruik van thermometers en CO2 meters, deze worden geregistreerd op het daarvoor bestemde formulier.
- Wij werken met een structurele schoonmaak door het schoonmaakbedrijf CSU.
- Wij werken met een locatie specifiek schoonmaakrooster voor speelgoed en knuffels.
- Wij nemen gedurende de dag extra maatregelen omtrent de sanitaire ruimte. Oppervlaktes, kranen, deurklinken etc worden vaker ontsmet. Handdoeken worden verwisseld.
- Tijdens epidemieën worden er door de pedagogisch medewerkers geen sierraden gedragen.
- Er wordt geen nagellak of kunstnagels gedragen door de pedagogisch medewerkers of stagiaires op het kinderdagverblijf/peuteropvang.
- Er worden handschoentjes gedragen bij het bereiden van voedsel of bij het verschonen als pedagogisch medewerkers of stagiaires op de BSO nagellak of kunstnagels dragen. Nagellak of kunstnagels worden afgeraden.

GEZONDHEID BIJ KINDEREN

Om de gezondheid van de kinderen te kunnen waarborgen gaan wij nu in op een aantal specifieke onderdelen omtrent de verzorging en gezondheid van kinderen.

Een ziek kind

Een ziek kind voelt zich thuis het prettigst; wij kunnen de zieke veelal niet de extra zorg en aandacht geven die het nodig heeft. Als een kind zich duidelijk niet lekker voelt of verhoging blijkt te hebben, nemen we contact op met de ouder(s)/verzorger(s) om te overleggen.

Op een enkele uitzondering na, kan een kind met een besmettelijke ziekte gewoon op de opvang komen. Om te bepalen hoe lang een kind eventueel beter thuis kan blijven, hanteren wij de richtlijnen van het RIVM. Op de groep gebruiken de pedagogisch medewerkers de KIDDI App om snel informatie te kunnen inwinnen.

Ieder kind kan te maken krijgen met een besmettelijke ziekte, kinderziekte of huidinfectie, vaak is het gewoon een kwestie van een paar dagen uitzieken. Tegen veel ziekten zijn de meeste kinderen ingeënt, maar niet iedereen. Daarom is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker goed in beeld heeft welk kind welke vaccinatie heeft gehad en wanneer. Veel ziekten zijn besmettelijk voordat het kind die symptomen vertoont en daarom is preventief handelen van groot belang.

Wij vinden het belangrijk om te weten om welke ziekte het gaat vanwege onze meldingsplicht aan de GGD. Bovendien kunnen wij dan andere ouder(s)/verzorger(s) van de opvang op de hoogte stellen; vooral voor zwangere vrouwen is dit van belang. Als kinderen op onze locatie een besmettelijke ziekte, kinderziekte of huidinfectie hebben (of als er hoofdluis heerst), dan vermelden wij dit op een informatiebrief bij de deur van de school/groep. Tevens registreren wij infectieziekten op het daarvoor bestemde formulier.

Allergieën

Tijdens een intake kunnen ouders aangeven of hun kind een allergie heeft, zodat er rekening mee kan worden gehouden. Dit wordt tevens geregistreerd in het kind-administratie systeem (de ipad omgeving) en wordt op de presentielijst, de kindkaart en de bijzonderhedenlijst vermeld. Iedere pedagogisch medewerker kan op deze manier direct zien of er kinderen aanwezig zijn met bepaalde allergieën.

Medicijnen

Medicijnen worden alleen conform doktersvoorschrift aan het kind versterkt. Tevens moet het medicijn in de originele verpakking zitten, moet de originele bijsluiter aanwezig zijn en moet het toestemmingsformulier medicijnverstrekking door de ouder/verzorger zijn ingevuld.

EpiPen

Wanneer er een kind op de opvang komt met kans op anafylaxie, dan dient onze locatie verantwoordelijkheid te nemen voor de maatregelen. Het is belangrijk dat de omgeving zo veilig mogelijk is zodat de kans op een acute medische noodsituatie zo klein mogelijk is. Tevens dient er een persoonlijk protocol opgesteld te worden voor het desbetreffende kind. Deze wordt in overleg en met goed bevinden van ouders, opvang en eventueel een arts in de praktijk gebracht.

Personeel van kinderopvang en scholen vallen niet onder wet BIG. Waar zij wel onder vallen zijn het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Strafrecht. Hierin staat vermeld dat iedere burger in Nederland in een noodsituatie naar beste weten en kunnen verplicht is om hulp te bieden. Het toedienen van de adrenaline auto-injector MOET dus in een noodsituatie door iedereen worden uitgevoerd (naar beste kunnen en weten).

Insectenbeet

Als er sprake is van een insectenbeet, beoordelen we de beet en passen we de juiste behandeling toe. Als we met de groep in het bos zijn geweest worden de kinderen gecontroleerd of ze teken op zich hebben lopen. Daarnaast worden de ouders geïnformeerd dat we in het bos zijn geweest en dat er bij thuiskomst nogmaals op teken gecontroleerd moet worden.

4. KLEINE RISICO'S

Ons doel is om de kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ziekte of ongelukken als gevolg van een bijvoorbeeld slechte hygiëne of kapot speelgoed voorkomen. We willen kinderen leren om te gaan met risico's, volgens internationaal wetenschappelijk onderzoek is dat goed voor de ontwikkeling van kinderen. We beschermen de kinderen tegen grote risico's en leren ze omgaan met de kleine risico's. Een bult of schaafwond kan gebeuren. Sterker nog, er zit een positieve kant aan het nemen van kleine risico's:

- Het heeft een positieve invloed op de motorische vaardigheden en de ontwikkeling.
- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen.
- Het vergroot sociale vaardigheden.

Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben en leren de kinderen hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle situaties veilig te houden moeten kinderen zich houden aan gemaakte afspraken. Daarnaast zijn er afspraken op iedere groep hoe we omgaan met de spullen en het speelgoed op de locatie.

4.1 GOED GESPEELD

Als kinderen uitdagingen aangaan, grenzen verleggen en risico's inschatten, dan is dat goed voor hun ontwikkeling. Ze worden er motorisch vaardiger door, zelfverzekerder en socialer. En het verhoogt hun zelfredzaamheid. Daarnaast vinden kinderen het zelf erg leuk.

Bij uitdagend spelen kunnen kinderen stevig stoeien, hoog klimmen, hard rennen en flink botsen. Daar komt wel eens een schram of schaafwond bij kijken. Dat noemen wij 'Goed Gespeeld'. Want er is helemaal niks mis met een blauwe plek of pleister op z'n tijd. Dat is juist goed voor de ontwikkeling van een kind.

We weten dat de onderstaande onderwerpen van 'Goed Gespeeld' ook grote risico's met zich meebrengen. Hiervan zijn wij ons erg bewust, daarom hebben wij deze onderwerpen ook uitgewerkt onder het hoofdstuk "Grote Risico's" hierboven. We zijn ons bewust van de kleine risico's zoals hieronder beschreven en begeleiden dit professioneel. Tevens gaat het hier vaak niet om structurele risico's, maar om activiteiten waar van tevoren over nagedacht is en deze professioneel begeleid worden.

SPELEN UIT HET ZICHT

Jonge kinderen kunnen alleen op veilige plekken uit het zicht spelen. Voor de allerkleinsten is verstoppertje spelen een leuke manier om te oefenen met uit het zicht zijn. Bij oudere kinderen kun je denken aan op ontdekkingsstocht gaan op het plein, het veldje even verderop of de speeltuin.

Wij begeleiden dit op de volgende manier:

- Wij wijzen duidelijke punten aan als grens van het speelgebied. Bijvoorbeeld niet verder dan de groene lantaarnpaal of tot het einde van de stoep.
- Wij testen of het kind ook op de afgesproken plek blijft. Wij lopen af en toe even weg, zodat het kind 5 minuten alleen is. Als dit goed gaat, rekken we dit steeds meer op.
- Als we twijfelen of het kind de vrijheid wel aankan, zorgen we regelmatig voor controle. We nemen vaker een kijkje totdat ons gevoel zegt dat het kind er klaar voor is.
- Kinderen kunnen bij ons vanaf een jaar of 7 een zelfstandigheidscontract ondertekenen samen met hun ouders/verzorgers. Zij geven hierop bijvoorbeeld aan waar het kind zelfstandig naar toe mag of waar het kind zelfstandig mag spelen.
- Als een kind is gevallen, alten we een vriendje naar ons toekomen om te vragen om hulp.

SPELEN MET GEVAARLIJKE VOORWERPEN

Voor jonge kinderen is knippen met een scherpe schaar of spelen met een prikpen een goede manier om te oefenen met scherpe voorwerpen waarbij onder begeleiding weinig fout kan gaan.

De oudere kinderen kunnen zelf vetbollen maken, fruit of groente snijden, kleine klusjes doen, zelf een hut of vogelhuisje timmeren, takken slijpen met een zakmes, een potje darten en schieten met pijl en boog.

Wij begeleiden dit op de volgende manier:

- Bij het bouwen van een hut met pallets, is het nodig om een hamer en spijkers te gebruiken. Wij maken afspraken over dit gereedschap (het mag niet rondslingeren en na gebruik altijd netjes opruimen). Er mogen geen spijkers uit het hout steken. Ook laten we de kinderen niet op blote voeten in de hut spelen ivm spijker en splinters.
- Bij het gebruiken van een hamer is het beter om vaak zachtjes te slaan dan een paar keer hard (mocht je mislaan).

SPELEN MET SNELHEID

De allerkleinsten laten we buiten rennen waar ze de ruimte hebben of we pakken de loopfiets of driewieler erbij. Voor de oudere kinderen kun je denken aan schommelen (steeds hoger, ronddraaien, erop staan), skaten en skateboarden, fietsen en steppen en van de heuvel afrennen.

Wij begeleiden dit op de volgende manier:

- Als kinderen vallen tijdens het skeeleren of skateboarden, vallen ze bijna altijd achterover. Ze vangen zichzelf op met hun armen en in het ergste geval breken ze een pols of elleboog. Pols- en elleboogbeschermers zijn dus zeker een 'must'. Ook het dragen van een helm raden wij aan.
- Wij laten het kind eerst op een rustige plek oefenen.
- Als kinderen snelheid maken of van de heuvel afrennen bespreken we eerst de risico's met ze. Ze moeten rekening houden met de jongere kinderen en altijd opletten dat hun 'pad' vrij en veilig is.

SPELEN OP GEVAARLIJKE PLEKKEN

Bij jonge kinderen is het belangrijk dat er altijd toezicht van een volwassene is. Samen een (kamp)vuur maken of helpen met koken zijn dingen die de jongsten samen met een volwassene kunnen doen. Verder kun je denken aan spelen in de buurt van water, zoals een sloot, vijver of zwembad(je).

Wij begeleiden dit op de volgende manier:

- Wanneer er vuur wordt gemaakt, is het 'pad' rondom vrij zodat er niet gestruikeld kan worden dichtbij het vuur.
- We laten kinderen van een veilige afstand bij het vuur staan. Tevens letten we goed op lange haren en zwierende kledingstukken.
- We zorgen ervoor dat er altijd een emmer water of zand klaar staat.
- Ook al heeft het kind een zwemdiploma, dan betekent dat niet dat het kind waterveilig is. Kinderen tot en met zes jaar laten we niet zelfstandig zwemmen. Ook bij oudere kinderen is er altijd een volwassene in de buurt die toezicht houdt.

SPELEN OP HOOGTE

Ook jonge kinderen kunnen oefenen met hoogte. We laten het kind uitproberen en experimenteren met in en op dingen klimmen. We zorgen wel dat de kinderen niet hoger gaan dan waar ze zelf bij kunnen voor het geval ze de weg naar beneden niet zelf kunnen vinden. Onder begeleiding kan een kind zelf de trap op lopen of kruipen als het kind daar interesse in heeft.

Oudere kinderen kunnen klimmen in bomen, op hekjes en zelfgebouwde hutten. Ze kunnen balanceren op muurtjes, speeltoestellen en takken. Ze springen vanuit een klimtoestel, schommel of stevige tak naar beneden.

Wij begeleiden dit op de volgende manier:

- Wij geven bij het klimmen altijd de basisregel mee: het kind moet de boom altijd op 3 punten contact hebben met de boom, dus twee voeten en één hand, of twee handen en één voet. En ze moeten klimmen met de buik naar de stam toe.
- Als het geregend heeft, kan een boom glad zijn. We testen eerst of de boom niet te glibberig is om in te klimmen.
- We oefenen het klimmen eerst laag bij de grond. We gebruiken hiervoor struiken of bomen met een lage takaaanzet. Een Haagbeuk is een goede, stevige klimboom.
- Bij het klimmen in een boom, op een klimrek of een muurtje, is het belangrijk dat een kind er zelf op/in kan komen. Zo kan het kind namelijk ook weer zelfstandig naar beneden. We helpen het kind dus niet door hem ergens op te tillen.
- Wij zijn van mening dat de kinderen eerst zelf moeten ontdekken en ondervinden hoe het klimmen gaat.

TREK- EN DUWSPELLETJES

Stoeien, worstelen, vechtend spelen. Stoeien is ook geschikt voor de allerkleinsten. Maar omdat jonge kinderen zich nog niet goed kunnen inschatten hoe een ander zich voelt kunnen jonge kinderen beter met een volwassene of een groter kind stoeien dat dit snapt. Oudere kinderen kunnen ook spelen met stokken of zwaarden.

Wij begeleiden dit op de volgende manier:

- We zien de verschillen tussen stoeien en vechten. Bij stoeien wordt meestal gelachen, zijn gezichtsuitdrukkingen ontspannen en beginnen kinderen om de beurt met stoeien. Bij vechten is het gezicht en met name de kaak gespannen en domineert meestal één kind het spel.
- Stoeien bevorderen we door het risico op verwondingen te verkleinen door de kinderen regels mee te geven. De belangrijkste basisregels zijn: doe elkaar geen pijn en stop onmiddellijk als de ander dat wil.
- We blijven erbij zodat we het spel kunnen begeleiden als het toch te wild wordt en we kiezen een geschikte ondergrond zoals matten op de grond en zorgen dat de omgeving vrij is van obstakels.

4.2 HUISREGELS/VEILIGHEIDSRREGELS

FYSIEKE VEILIGHEID

- We lopen rustig binnen de school en de opvang.
- We zijn voorzichtig met de spullen van school, de opvang en dat van anderen.
- Speelgoed wordt eerst opgeruimd voordat er met iets anders gespeeld kan worden.
- De stoelen en banken zijn alleen bedoeld om op te zitten, de tafels zijn om aan te knutselen of om spelletjes aan te doen.
- We eten gezellig samen aan tafel en wachten tot iedereen klaar is of de pedagogisch medewerker zegt dat we van tafel mogen.
- De jassen en tassen hangen we op de kapstok.
- Het hek staat er voor de veiligheid van ons allemaal en is geen klimtoestel.
- Wanneer iedereen buiten is, loopt de PM'er rond zodat ze iedereen kan zien.
- We betreden niet zonder toestemming de bergruimte en de keuken.
- Gereedschap wordt opgeruimd zodat anderen zich hier niet aan kunnen bezeren.

SOCIALE VEILIGHEID

Ons doel is een warme, liefdevolle en geborgen omgeving bieden waarin alle kinderen zich emotioneel veilig voelen.

- We doen aardig tegen elkaar, plagen en pesten horen daar niet bij.
- We gedragen ons netjes: slaan, schoppen, bijten, gillen en dreigen vinden we niet acceptabel gedrag.
- Doe niets bij een ander wat je zelf ook niet fijn zou vinden.
- Wanneer iemand STOP zegt, bedoelt hij/zij ook STOP!
- We laten elkaar uitspreken.
- Als er iets is gebeurd, zeggen we dat eerlijk en geven we geen anderen de schuld.
- Er wordt naar de pedagogisch medewerker geluisterd.

GEZONDHEID

Pedagogisch medewerkers leren de kinderen dat zij voor en na het eten/drinken, na het toiletbezoek en na het buiten spelen handen wassen. Pedagogisch medewerkers leren de kinderen de juiste hoest- en niesdisciplines.

- Iedereen wast zijn handen voor het eten en na het toiletbezoek.
- De toiletten zijn geen speelplek, speelgoed blijft daarom in de groep.

5. BHV EN KINDER-EHBO

Vanaf 1 januari 2018 geldt de eis dat op iedere kinderopvanglocatie tijdens de openingsuren minimaal één volwassene aanwezig dient te zijn die beschikt over een geldig en geregistreerd 'kinder-EHBO' diploma of BHV diploma.

5.1 BHV

Er zijn altijd één of meerdere pedagogisch medewerkers aanwezig, die opgeleid zijn tot bedrijfshulpverlener (BHV). Dit is dan een pedagogisch medewerker of een collega van school. De medewerkers weten hoe ze een kind in veiligheid kunnen brengen indien een ontruiming noodzakelijk is, maar ook hoe ze een beginnende brand kunnen blussen. Daarnaast weet men de hulpdiensten te alarmeren. De pedagogisch medewerkers volgen ieder jaar een herhalingstraining.

We streven ernaar dat alle collega's in het bezit zijn van een BHV diploma, ten minste is er altijd 1 iemand aanwezig met BHV.

5.2 KINDER-EHBO

Er zijn altijd één of meerdere pedagogisch medewerkers aanwezig, die opgeleid zijn tot Kinder-EHBO'er. De Kinder-EHBO'er volgt ieder jaar een herhalingstraining. Onze pedagogisch medewerkers kunnen EHBO verlenen bij baby's en kinderen in de volgende gevallen:

- bewusteloosheid en kinderreanimatie;
- verslikking;
- verdrinking;
- huidwonden, bloedingen, bloedneus en brandwonden;
- letsels aan botten, spieren en gewrichten;
- nek-, wervel- en hoofdletsel;
- vergiftiging en co-vergiftiging;
- insectensteek en tekenbeet;
- voorwerp in het oor of de neus;
- oogletsel;
- tand eruit, afgebroken, los of door de lip;
- medische noodsituaties (koorts en koortsstuipen, kortademigheid en ernstige allergie).

Na een ongeval wordt er altijd het ongevallenregistratie formulier ingevuld. Deze wordt in de teamvergadering op locatie besproken, toegevoegd aan het kinddossier en indien nodig met de manager besproken.

We streven ernaar dat alle collega's in het bezit zijn van een EHBO diploma, ten minste is er altijd 1 iemand aanwezig met EHBO

6. COMMUNICATIE EN AFSTEMMING INTERN EN EXTERN

6.1 INTERNE COMMUNICATIE

We vinden het belangrijk dat pedagogisch medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor gezondheid en veiligheid wordt bijgesteld, spelen zij hier een actieve rol in door middel van een pilotgroep.

Tijdens ieder teamoverleg staat er een thema over gezondheid en veiligheid centraal. Pedagogisch medewerkers krijgen de mogelijkheid om zaken bespreekbaar te maken. Pedagogisch medewerkers worden hierdoor vertrouwd met het feedback geven aan elkaar.

Eén keer per jaar staat bij ons de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld centraal. Zodat pedagogisch medewerkers goed weten wat ze moeten doen als een situatie zich voor doet.

6.2 EXTERNE COMMUNICATIE

Tamariki vindt de relatie met klanten erg belangrijk. Een belangrijk aspect voor het opbouwen van een goede relatie met klanten is goede communicatie. We informeren ouder(s)/verzorger(s) via de website, nieuwsbrieven en ouderavonden. Ook is het dagelijks contact bij haal- en brengmomenten heel essentieel. Pedagogisch medewerkers en ouder(s)/verzorger(s) kunnen op deze momenten thema's bespreken en vragen van ouder(s)/verzorger(s) beantwoorden.

Als kinderen op onze opvang een besmettelijke ziekte hebben (of als er hoofdluis heerst), dan vermelden wij dit op een poster bij de deur van de groep.

6.3 ACTUALITEIT

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt actueel gehouden door de pedagogisch beleidsmedewerker en de pedagogisch medewerker(s) van de locatie. De pedagogisch beleidsmedewerker zorgt ervoor dat wetwijzigingen opgenomen worden en de pedagogisch medewerker zorgt voor een veiligheids- en gezondheidsbeleid die past bij de situatie van de desbetreffende locatie. Er ligt altijd een actueel papieren versie van het veiligheid- en gezondheidsbeleid op de locatie en deze is zowel voor beroepskrachten in opleiding, stagiaires, vrijwilligers en ouders in te zien. Daarnaast staat het veiligheids- en gezondheidsbeleid ook op de website.

7. ONDERSTEUNING EN MELDING VAN KLACHTEN

Kinderopvang Tamariki verzorgt de opvang van kinderen zo deskundig en kwaliteitsbewust mogelijk. Tamariki zorgt voor een verantwoorde opvang voor kinderen. Opvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving. Toch kan het zijn dat ouder(s)/verzorger(s) niet tevreden zijn over de geleverde dienstverlening van Tamariki en dat kenbaar willen maken. Hiertoe hebben ouder(s)/verzorger(s) het recht.

Stap 1: Klacht indienen bij de PM'er van de desbetreffende vestiging.

Tamariki vindt een goede communicatie tussen de pedagogisch medewerker en de ouders cruciaal. De klacht van de klant is vaak een locatie specifieke klacht die het beste op de locatie zelf behandeld kan worden. Op deze manier kunnen de pedagogisch medewerkers en de ouder(s) het snelste het gewenste resultaat beogen.

Stap 2: Klacht indienen bij de oudercommissie en/of directeur van de desbetreffende vestiging.

Lukt het helaas niet om met de pedagogisch medewerker(s) van de desbetreffende locatie de klacht op te lossen, dan kan de klant de klacht indienen bij de desbetreffende oudercommissie van de locatie. De oudercommissie is het klankbord voor alle ouder(s)/verzorger(s) en zullen daarom de klacht serieus oppakken. De oudercommissie buigt zich over de klacht en zal proberen de klacht zo goed mogelijk op te lossen. Is er geen oudercommissie aanwezig, dan wordt de klacht opgepakt door de directeur van de locatie. Is de klacht volgens de klant niet voldoende opgelost, dan wordt de klacht doorverwezen naar het bestuurskantoor.

Stap 3: Klacht indienen bij het bestuurskantoor van Kinderopvang Tamariki.

Tamariki heeft een klachtenformulier ontwikkeld. Dit formulier is te downloaden via de website van Tamariki. Klachten die via dit formulier kenbaar gemaakt worden, worden behandeld. Het doel van deze regeling is de klant zo goed mogelijk tevreden te stellen en zodanig maatregelen te treffen dat herhaling van een gesignaleerd probleem zo goed mogelijk wordt voorkomen.

De ondernomen acties van de eerste 2 stappen worden genoteerd op het klachtenformulier. Het formulier wordt doorgezonden naar het bestuurskantoor. Het bestuurskantoor neemt de klacht in behandeling, onderzoekt de klacht en zorgt ervoor dat de klant binnen twee weken een uitnodiging ontvangt voor een gesprek op het bestuurskantoor. Het doel van dit gesprek is:

- het oplossen van de klacht;
- kijken naar maatregelen om soortgelijke klachten in de toekomst te voorkomen.

Na afloop van het gesprek zorgt het bestuurskantoor dat de klant een schriftelijke, met redenen omkleed, oordeel over de klacht en een samenvatting van het gesprek ontvangt. Eventuele maatregelen ter voorkoming van soortgelijke klachten, als de klacht gegrond is, worden binnen 6 weken tot uitvoer gebracht.

Stap 4: Klacht indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

Indien de klager na het gesprek niet tevreden is, wordt de klager gewezen op de mogelijkheden om de klacht bij de Geschillencommissie in te dienen. De Geschillencommissie beoordeelt en behandelt de klacht volgens het "reglement geschillencommissie kinderopvang". Daarna wordt de uitspraak naar het bestuur van Tamariki gestuurd. Het bestuur beoordeelt naar aanleiding van het advies van de Geschillencommissie of er maatregelen genomen moeten worden. De beslissingen van de Geschillencommissie geschieden bij wege van bindend advies. Het bestuur activeert het verbeterproces en stelt de klager op de hoogte van de genomen maatregelen. Binnen 6 weken na de uitspraak van de Geschillencommissie zal Tamariki ervoor zorgdragen dat de bovengenoemde maatregelen tot uitvoer zijn gebracht.

Voor meer informatie over de klachtenregeling en de verschillende klachtenformulieren verwijzen wij u door naar de website van Tamariki. Daar kunt u de klachtenregeling lezen en de klachtenformulieren downloaden.

8. HET PLAN VAN AANPAK

TEAMVERGADERINGEN

Ons team komt maandelijks en tussendoor bijeen om punten te bespreken. Notulen van de teamvergadering zijn op de locatie op te vragen. Op onze agenda komende de volgende onderdelen maandelijks terug:

- Kindbespreking
- Ongevallenregistratie
- Een onderwerp uit het veiligheid- en gezondheidsbeleid
- Opleidingen/cursussen
- 4 Seizoenen
- Binnen in de groep
- Buiten op het plein
- Wensen

RISICO INVENTARISATIE

De risico-inventarisaties hebben inzicht gegeven in de huidige stand van zaken ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Naar aanleiding van deze inventarisatie hebben wij een aantal actiepunten op de agenda gezet met als doel de kwaliteit van de opvang te verbeteren.

Actie / Onderwerp	Maatregel	Risico classificatie0-10	Verantwoordelijke	Tijdspad
Struiken bij het buitenhek van de peuteropvang	Gemeente inlichten om te snoeien, tot die tijd knippen wij zelf de struiken weg	3	Gerry de Groot	1 maand
Hoeken van de tafels bij de BSO schuren	Schuren van de hoeken bij de tafels BSO	5	Marieke Bouwmeester en Leonie Posthuma	2 weken
Schoonmaak	Schoonmaakroosters introduceren	5	Leonie	
Onderhoudsplan	Onderhoudsplan introduceren	5	Leonie	
Sociale kaart	Herzien	2	Gerry	
Registratie koelkast-diepvries	Weer oppakken	5	Arjen	
CO2 meter	Weer oppakken	5	Allemaal	

GGD INSPECTIE

De GGD inspectie heeft ons inzicht gegeven in een aantal zaken op onze locatie. Door in gesprek te zijn met de inspecteur/inspectrice behandelen we onderwerpen die belangrijk zijn voor een kwalitatieve goede opvang. Ondanks dat onze GGD inspectie goed is beoordeeld hebben wij voor onszelf nog een aantal aandachtspunten opgesteld die helpen de opvang kwalitatief nog beter te maken.

Momenteel zijn er geen aandachtspunten aangedragen.

KLACHTEN

Zoals in hoofdstuk 7 is beschreven hebben wij een klachtenregeling. Als er eventuele klachten zijn binnen gekomen, ofwel bij de locatie, ofwel bij het bestuurskantoor dan behandelen wij deze als team ook altijd nog eens samen. We zorgen ervoor dat de klacht niet nog eens terug kan komen.

Er zijn geen klachten op onze locatie

BIJLAGE 1: STICHTINGSBREDE TEAMVERGADERINGEN

4 keer per jaar organiseren we een stichtingsbrede teamvergadering. Alle pedagogisch medewerkers en eventueel andere betrokkenen (bijv. van school) komen bijeen. De agenda is altijd erg variabel, maar iedere vergadering staat er een tweetal veiligheids- en gezondheidsonderwerpen centraal. Deze worden altijd in verschillende vormen behandeld, bijvoorbeeld met een gastspreker, een workshop, een quiz, een PowerPoint etc.

Notulen van de teamvergadering en de besproken onderwerpen zijn op te vragen bij het kantoor.

Jaaragenda stichtingsbrede teamvergaderingen		
Kwartaal 1	<u>Onderweg</u> <ul style="list-style-type: none"> - Overdracht ouders - Overdracht school - Uitstapjes - Vervoer - Vermissing 	<u>Verzorgen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Speen/knuffel - Zon bescherming - Medicatie - Verschonon - Letsels
Kwartaal 2	<u>Kindermishandeling en ongewenst gedrag</u> <ul style="list-style-type: none"> - Signaleren - Vier-ogenbeleid - Achterwacht 	<u>Sociale veiligheid</u> <ul style="list-style-type: none"> - Groepsgrootte - Onbekende personen - Pesten - Weglopen - Vermissing - Gedrag
Kwartaal 3	<u>Eten en drinken</u> <ul style="list-style-type: none"> - Aan tafel - Passende voeding bij leeftijd - Eisen van ouders - Voedsel bereiding - Voedsel bewaren - Borstvoeding / poedervorm / flessen - Hete dranken 	<u>Hygiëne</u> <ul style="list-style-type: none"> - Schoonmaak - Onderhoud - Verschoontafel - Sanitaire ruimte - Overdracht ziektekiemen - Speelgoed - Zwembad / zandbak
Kwartaal 4	<u>Spelen</u> <ul style="list-style-type: none"> - Spelmateriaal - Spelen op hoogte - Spelen op snelheid - Gevaarlijke voorwerpen - Risicovol spel - Stoeien - Spelen uit het zicht - Uitstapjes - Binnen en buiten spelen - Vriendjes en vriendinnetjes 	<u>Gebouw</u> <ul style="list-style-type: none"> - Deuren/ramen/muren - Elektra - Trap - Uitglijden/struikelen - Ventilatie - Schoonmaak/onderhoud - Inrichting - Buiten

BIJLAGE 2: INDEX

INDEX PROTOCOLLEN

- Protocol Hygiëncode kleine instellingen
- Protocol Hygiënerichtlijn voor kdv, psz en bso
- Protocol Handhygiëne
- Protocol Hoest- en Niesdiscipline
- Protocol Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag
- Protocol Pesten
- Protocol Veilig slapen
- Protocol Veilig buiten slapen
- Protocol Vervoersbeleid
- Protocol EpiPen / epilepsie (persoonlijk protocol)

INDEX FORMULIEREN

- Formulier intake
- Formulier eindgesprek
- Formulier evaluatie welbevinden
- Formulier medicijnverstrekking en aftekenlijst medicijnen
- Formulier slapen met sieraden/knuffels
- Formulier bijzonderheden
- Formulier ongevallenregistratie
- Formulier registratie infectieziekten
- Formulier CO2 meting en temperatuur
- Toestemming PR en fotografie
- Toestemming uitstapjes
- Toestemming buiten slapen
- Toestemming inbakeren
- Toestemming overdracht
- Toestemming samenvoegen groepen
- Toestemming tweede stamgroep
- Toestemming combinatiegroep
- Zelfstandigheidscontract 8+ kinderen

INDEX BELEIDSPLANNEN

Naast dat iedere locatie zijn eigen pedagogisch werkplan en veiligheids- en gezondheidsbeleid heeft, hebben wij nog meer documenten die van toepassing zijn op onze locaties:

- Algemene voorwaarden Kinderopvang Tamariki
- Leveringsvoorwaarden Kinderopvang Tamariki
- Privacy reglement Kinderopvang Tamariki
- Oudercommissie reglement
- Klachtenprocedure reglement
- BPV plan
- Vrijwilligersovereenkomst
- Algemeen pedagogisch beleid
- Calamiteitenbeleid
- Opleidingsbeleidsplan
- VVE opleidingsplan (per VVE locatie)
- Pedagogisch educatief plan (per VVE locatie)